

Lausunto ehdotuksesta ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista annetun asetuksen muuttamiseksi

Lausunnossaan AMKE

- esittää, että opiskelijapalautteen kerääminen aloitetaan siinä vaiheessa, kun KOSKI-järjestelmä toimii prosessia ja tunnistautumista tukevana järjestelmänä. Tämä edellyttää asetuksen voimaantulon siirtämistä.
- esittää, että opiskelijapalautteen keräämisen toimivuutta ja kohdentumista arvioidaan kokonaisuutena vuonna 2020.
- ei yhdy asetuksen vaikuttavuuden arviointiin, vaan toteaa, että kyseessä on merkittävä koulutuksen järjestäjien lisätehtävä.

Yleistä asetuksesta

AMKE kiinnittää huomiota siihen, että ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän eri osien monimutkaisuuden vuoksi järjestelmä ja rahoituksen perusteet eivät ole läpinäkyviä eivätkä koulutuksen järjestäjälle ennakoitavia. Rahoitusjärjestelmän lähtökohdan tulisi olla se, että ulkopuolinen näkisi sen luotettavuuden ja toimija kykenisi ymmärtämään omien valintojensa seuraukset rahoitukseen. Nyt kumpikaan näistä periaatteista ei toteudu.

Asetuksen voimaantulon aikataulu on käytännön näkökulmasta mahdoton. Opiskelijapalautejärjestelmä otetaan asetusluonnoksen mukaan käyttöön 1.7.2018. Tällä aikataululla kerättävän palautteen luotettavuus on kyseenalaista. AMKE edellyttää, että koulutuksen järjestäjälle jätetään aikaa järjestelmän sekä prosessin käyttöönottoon sekä henkilöstön perehdyttämiseen.

Opiskelijapalautteen kohdejoukko

AMKE kannattaa asetuksessa esitettyä kahden kyselyn lähettämistä. Muistiolounnoksessa hahmoteltu prosessi on ymmärrettävä. Myös esitetty painotus kyselyiden välillä on tarkoituksenmukainen. Saattaa kuitenkin olla, että kyselyiden erilaisen vastausprosentin vuoksi rahoitus painottuu epäterveesti. Tästä syystä AMKE esittää, että opiskelijapalautteen keräämisen toimivuutta arvioidaan vuonna 2020.

Asetusteksti niiltä osin, kun se määrittää opiskelijoita, joilta palaute on kerättävä, vaatii vielä selkeyttämistä. Esimerkiksi se, miten ja milloin eronneiden opiskelijoiden määrä tai palaute huomioidaan, jää asetustekstissä epäselväksi.

Suoraan näyttöön tulevan opiskelijan oppimiskokemuksen arviointi on myös tärkeä osa uutta ammatillista koulutusta. Kyseessä on koulutuksen järjestäjän laissa määrätty perustehtävä. Näiltä osin toivomme, että ministeriö seuraa ja arvioi tarvetta tämän kohdejoukon lisäämisestä palautekyselyyn tulevaisuudessa.

Yksityiskohtaista palautetta kysymyksistä

AMKE edellyttää, että rahoituksen perusteena mitataan vain asioita, joiden laatuun koulutuksen järjestäjä voi omin toimin vaikuttaa.

Kiinnitämme huomiota siihen, että osa kysymyksistä on varsin yleisluontoisia ja liian epäselviä.

Keskitymme palautteessa vain rahoituksen perusteena oleviin kysymyksiin.

Yksityiskohtainen palaute uutta muotoilua vaativista kysymyksistä:

9. Kaikki tutkinnot eivät salli opiskelijanäkökulmasta riittävää valinnaisuutta. Tämä ei ole koulutuksen järjestäjän, vaan järjestelmän määrittämä asia. Tämä kysymys on poistettava tai vaihtoehtoisesti se on muokattava muotoon: "Sain vaikuttaa valinnaisuuteen tai tutkinnon suorittamisen tapoihin".

13. Miten vastaa selitetekstin kanssa tähän henkilö, jolla ei ole vammaa sairautta tai muuta syytä? Seliteteksti vaatii ohjeistuksen. Esim. "Mikäli tällaista tarvetta ei ole, niin vastaa 5".

18. "Aito työtehtävä" termi ei avaudu reformin lähtökohtia ja keskustelua tuntemattomalle. Ehdotamme muotoilua. "Suoritin näyttöni todellisissa työtehtävissä".

19. Opiskelija ei tunnista termiä arviointikriteeri tai sen roolia tutkintojärjestelmässä. Esitämme kysymykseen muotoilua: "Osaamisen arviointini perusteltiin minulle".

26. Yrittäjyyden painoarvo on iso. Miten koulutuksen laatua arvioi henkilö, jolle yrittäjyys ei ole vaihtoehto. Ehdotamme kysymyksen laajentamista: "Koulutus antoi valmiuksia yrittäjyyteen tai yrittäjämäiseen työotteeseen työelämässä?"

27. Uskomisen mittaamisen sijasta esitämme muotoilua: "Koulutuksen aikana sain osaamista ja ammattitaitoa, jota voin hyödyntää jatkossa?"

28. Asteikkoa on muutettava. Vastausasteikon on oltava koko kyselyn sama.

Nk. katokorjaus opiskelijapalautteen laskennassa

AMKE kannattaa opiskelijapalautteen painotuksen suhdetta, joka määritellään asetuksen 12 c §:n 1 momentissa. Näin painottamalla mitataan erityisesti koulutuksen laatua.

AMKE kannattaa 13c §:n 2–4 momenteissa säädettyä katokorjauskerrointa. Näemme, että esitetty malli, monimutkaisuudestaan huolimatta, on oikeudenmukaisin koulutuksen järjestäjien erilaisuuden huomioiden.

Esityksen vaikutusten arviointi

AMKE ei yhdy asetuksen vaikuttavuuden arviointiin, jonka mukaan esityksellä ei olisi taloudellisia vaikutuksia koulutuksen järjestäjälle. Tämänkaltainen arvio on yksinkertaisesti virheellinen.

Koska järjestelmä ei vielä ole KOSKI-yhteensopiva, niin palautteita ja niiden lähettämistä on seurattava manuaalisesti. Palautejärjestelmän laadukas hoitaminen aiheuttaa kustannuksia sekä tietojärjestelmien yhteensovittamisessa että erityisesti henkilöstökuluissa. Tällaiset työn tekeminen koulutuksen järjestäjien perustoiminnoissa edellyttää henkilöstön kouluttamista ja perehdyttämistä, johon tällä aikataululla ei ole lainkaan aikaa.

AMKE muistuttaa, että uuden lainsäädännön tarkoitus oli vähentää hallinnon työtä ja siirtää resursseja opiskelijoiden ohjaukseen ja opetukseen. Hallinto ei voi syödä ammatillisen koulutuksen rahoitusta. Koulutuksen järjestäjät haluavat panostaa laatuun, mutta rahoituksen on seurattava vaadittavia toimenpiteitä.

AMKE esittää, että opiskelijapalautteen kerääminen aloitetaan siinä vaiheessa, kun KOSKI-järjestelmä toimii prosessia automatisoivana.

Lisätietoja:

Vt. toimitusjohtaja Riikka Reina, puh. 040 594 4401, riikka.reina@amke.fi

Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry on 84 koulutuksen järjestäjän valtakunnallinen etujärjestö. AMKEN jäsenet kouluttavat 96 % kaikista ammatillisen koulutuksen opiskelijoista.